

การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในต่างประเทศ

ในปี 1961 ลิลเลียน บราวน์ โวเกิล¹ (Lilian Brown Vogel) ได้ศึกษา
 เด็กระดับประถมศึกษาที่มีพฤติกรรมต่อต้านสังคมในโรงเรียนแคลร์มอนต์ (The
 Claremont Graduate School) ความมุ่งหมายในการศึกษาที่จะศึกษาว่า
 พฤติกรรมต่อต้านสังคมของเด็กเหล่านี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับทัศนคติและวิธีการควบคุม
 บังคับของบิดามารดาอย่างไร กลุ่มที่เขาใช้ศึกษาคือเด็กจำนวน 27 คน ที่มีความ
 ประพฤติเกเร และการเรียนตกต่ำ ซึ่งเด็กเหล่านี้เป็นผู้เลือก และอีกกลุ่มเป็นเด็ก
 ที่ไม่มีปัญหาในการปรับตัวทางสังคม จำนวน 27 คนเช่นกัน สำหรับกลุ่มผู้ปกครองเขา
 ใช้จำนวนบิดามารดากลุ่มละ 15 คู่ คือผู้ปกครองของกลุ่มเด็กมีปัญหา 15 คู่ และกลุ่ม
 เด็กไม่มีปัญหาดังกล่าว 15 คู่ และใช้วิธีสัมภาษณ์ผู้ปกครองเป็นรายตัว โดยผู้วิจัยไป
 สัมภาษณ์ที่บ้าน และใช้เครื่องบันทึกเสียงเวลาสัมภาษณ์ ซึ่งได้ทำการถอดเทปภายหลัง
 เพื่อประกอบการเขียนรายงานจากการสัมภาษณ์ ถ้าตามที่ใช้เขาใช้แบบสอบถามของ
 เซียร์และแมคโคบี (Sears & Maccoby, 1957) และลีวิน (Levin, 1957) ซึ่งเป็นคำ
 ถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และอนุญาตให้ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นตาม
 ความพอใจของตน สำหรับเด็กทั้ง 2 กลุ่มนี้ เขาใช้แบบทดสอบ Draw-A-Person Test
 ซึ่งประกอบด้วยรูปภาพ 10 รูป เป็นเรื่องราวของสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน
 ของครอบครัว และให้เด็กอธิบายภาพแต่ละภาพนั้นให้ผู้ทดสอบฟัง ซึ่งเขาสามารถ

¹Lilian Brown Vogel, "Anti Social Behavior in Boys of Early Ele-
 mentary School Age," Dissertation Abstract. 22 (November, 1962) : 3262.

วิเคราะห์ความแตกต่างในกลุ่มของมารดาทั้งสองกลุ่ม (เด็กมีปัญหาและเด็กไม่มีปัญหา) และความแตกต่างระหว่างกลุ่มบิดาทั้งสองกลุ่ม ความแตกต่างนี้เห็นไปใน 6 ลักษณะด้วยกัน ในด้านที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบิดา มารดา กับบุตร ซึ่งได้แก่

1. ลักษณะนิสัยใจคอของบิดามารดาที่แสดงต่อบุตร
2. เด็กชายไม่เป็นตัวของตัวเองต้องพึ่งผู้ปกครองอยู่เสมอ
3. เด็กชายมีการเลียนแบบบิดามารดา
4. ความคงเส้นคงวาด้านการใช้ระเบียบวินัยกับบุตร
5. วิธีการควบคุมความประพฤติเด็ก
6. ความอบอุ่นแน่นแฟ้นของครอบครัว

นอกจากนี้แล้วยังปรากฏว่ามีความแตกต่างกันในเด็กสองกลุ่มที่ให้ทดลองอธิบายเกี่ยวกับรูปภาพ โดยสรุปผลการทดลองปรากฏว่าเด็กกลุ่มที่มีปัญหาการปรับตัวทางสังคม ได้รับความอบอุ่นจากผู้ปกครองน้อยมาก เด็กที่ต้องพึ่งผู้ปกครองอยู่เสมอไม่เป็นตัวของตัวเอง ก้าวร้าว รุนแรง ความคิดอ่านและทัศนคติ ค่านิยม อยู่ในขอบเขตจำกัด เช่นเดียวกับของบิดามารดา ไม่ค่อยมีการควบคุมบังคับ และการใช้ระเบียบวินัยในการปกครองเด็กให้ถูกต้อง นิยมการให้รางวัลแก่เด็กเป็นการตอบแทนในการที่จะให้บุตรทำสิ่งใดตามความต้องการของตน รวมทั้งการใช้วาจาหยาบคายต่อบุตร เพื่อแสดงอิทธิพลในการควบคุมบังคับบุตร ความสัมพันธ์และความอบอุ่นในครอบครัวมีน้อย และจากข้อมูลที่ได้ในการศึกษานี้อาจกล่าวได้ว่าทัศนคติบางประการและการปฏิบัติของผู้ปกครอง มีส่วนอย่างมากในการทำให้เด็กมีปัญหาวาด้านความประพฤติและการปรับตัวทางด้านสังคม

ในปี ค.ศ. 1961 มากาเรต ไนน์¹ (Margaret Nainie) ศึกษาเกี่ยวกับ

¹Margaret Nainie, "Maternal Expectations and Satisfaction with Nursery School Progress," Dissertation Abstracts, 22(November, 1962) : 2499-2510.

ความคาดหวังและความพอใจของมารดาในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็กของครูในสถานเลี้ยงดูเด็กกลางวัน โดยเขาใช้กลุ่มมารดาตัวอย่างจำนวน 62 คน ที่ส่งเด็กเขาไปโรงเรียนอนุบาล และกลุ่มครูเด็กอนุบาลที่ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูเด็กเหล่านี้จำนวน 25 ราย

ในการที่จะวิเคราะห์ความคาดหวังของมารดาเกี่ยวกับเรื่องความเข้มงวดกวดขันของครู เขาใช้ Preferred Teacher Behavior Scale ซึ่งเขาจะให้โอกาสมารดาเลือกวิธีการ 5 อย่างที่ครูใช้เป็นเทคนิคในการควบคุมนักเรียนในแต่ละเหตุการณ์ที่เขาสร้างขึ้นจากจำนวนทั้งหมด 24 สถานการณ์ด้วยกัน และเขาใช้ Scale เดียวกันนี้ให้ครูเป็นผู้บอกว่าครูเลือกใช้วิธีใดบ้าง และสัมภาษณ์มารดาด้วยว่ามารดาชอบฝึกระเบียบวินัยอย่างไรกับบุตร การแสดงความรักต่อบุตร การแนะนำเกี่ยวกับมารยาททางสังคม ฯลฯ ในระยะต่อมาเขาใช้แบบสอบถามเพื่อดูว่ามารดามีความพอใจหรือไม่พอใจกับวิธีการที่เด็กได้รับประสบการณ์จากสถานเลี้ยงดูเด็กดังกล่าว ผลการศึกษาพบว่า

1. มารดาชอบที่จะให้ใช้เทคนิคในการควบคุมเด็กมากกว่าวิธีการที่ครูใช้อยู่ในปัจจุบัน
  2. มารดาที่มีการศึกษาสูงไม่ชอบที่จะให้ครูเข้มงวดมากกว่ามารดาที่มีการศึกษาต่ำ ซึ่งความแตกต่างในด้านการศึกษาพบมากในมารดาที่ไม่ได้ออกไปทำงานนอกบ้าน และเป็นมารดาของเด็กชายมากกว่าเด็กหญิง
- ความแตกต่างในด้านความชอบของมารดาที่จะให้มีการควบคุมบังคับเด็กเห็นได้ชัดระหว่างมารดาของเด็กชายและมารดาของเด็กหญิง ความแตกต่างนี้เห็นได้ชัดในกลุ่มที่มีการศึกษาสูง ซึ่งมารดาของเด็กประเภทที่มีการศึกษาสูงประเภทมีลูกเป็นหญิง ต้องการให้มีการควบคุมดูแลระเบียบวินัยความประพฤติมากกว่าเด็กชาย
3. มารดาจากสถานภาพทางสังคมสูง ไม่ชอบให้มีการควบคุมบังคับ ซึ่งผิดกับกลุ่มมารดาที่มีสถานภาพทางสังคมอยู่ในระดับกลาง แต่ก็ยังมีความต้องการให้ควบคุมเด็กน้อยกว่ามารดาที่มีสถานภาพในชั้นต่ำ

4. ในกลุ่มมารดาที่นับถือศาสนาต่าง ๆ ปรากฏว่ามารดาที่เป็นคาทอลิก ต้องการให้มีการควบคุมบังคับมากที่สุด รองลงมาคือ โปรเตสแตนต์ มารดาที่เป็นยิวชอบให้มีการควบคุมบังคับบุตรโหลยที่สุด

5. ครุที่ไม่เข้มงวดกวอดขันกับเด็กมากนัก ได้แก่วุที่มีประสบการณ์มากและที่มีอาวุโสและเป็นผู้ที่มีการศึกษาสูง

6. มารดาที่มีการศึกษาสูงแสดงความเห็นต่อคล่องตัวในด้านวิธีการเลี้ยงดูเด็ก และวิธีการที่ครุใช้กับเด็ก แต่อย่างไรก็ตามมารดาในกลุ่มเดียวกันมีการแสดงความไม่พึงพอใจในวิธีการที่ครุทางด้านการเลี้ยงดูเด็กใช้มากกว่ามารดาที่มีการศึกษาน้อย

7. ในการเปรียบเทียบขอมติที่ได้จากการตอบคำถามในการสัมภาษณ์มารดา และครุ ผู้วิจัยพบว่ามารดาจากทั้งสองกลุ่มที่ศึกษา ต้องการให้ใช้ระเบียบวินัยกับเด็ก โดยวิธีต่าง ๆ กัน และให้มีการเข้มงวดกวอดขันด้านระเบียบวินัยและไม่แสดงความรักตามใจเด็ก ซึ่งแตกต่างกับความคิดเห็นของครุ

เกี่ยวกับเรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็กนี้ มีผลงานของ แอน โทนอนอฟสกี² (Antonovsky) ซึ่งได้ค้นคว้าถึงความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาแบบให้ความรัก และแบบจำกัดสิทธิ์ของเด็กกับพฤติกรรมที่เด็กแสดงออก กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กชาย 6 คน เด็กหญิง 3 คน อายุ 20-23 เดือน และมารดาของเด็กทั้งหมด การรวบรวมข้อมูลทำโดยการสัมภาษณ์มารดา การสังเกตพฤติกรรมระหว่างมารดาและเด็ก พบว่าความคิดสร้างสรรค์ของเด็กซึ่งสังเกตจากการที่เด็กคิดการเล่นที่แปลก ๆ ใหม่ ๆ มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการแสดงความรักของมารดาโดยการอุ้ม การเดินด้วย และการปกป้องดูแลจากมารดา การที่ความคิดสร้างสรรค์สัมพันธ์กับการแสดง

¹Helen Faijin Antonovsky, "A Contribution to Research in the Area of the Mother-Child Relationship," Child Development.25(October, 1959) : 3751.

ความรักของมารดา นั้น เพราะการแสดงความรักเป็นการดูแลเอาใจใส่เด็ก ทำให้เด็กได้รับความอบอุ่นปลอดภัย ซึ่งทำให้เด็กกล้าแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนเอง ก่อให้เกิดการพัฒนาในด้านความคิดสร้างสรรค์

เชลดอน และอีดิเนอร์ กลูค¹ (Sheldon and Elenor Glueck) ได้ศึกษาเปรียบเทียบเด็กเกเร ที่อายุเฉลี่ย 8-15 ปี และรายงานผลการวิจัยว่า สถานการณ์ต่าง ๆ ภายในครอบครัวมีส่วนผลักดันให้เบ้เด็กเกเรได้มากกว่าการอาศัยในแหล่งเสื่อมโทรม หรือบ้านที่มีจำนวนสมาชิกมาก สถานการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ ได้แก่ ระเบียบวินัยของโรงเรียน การอบรมสั่งสอนของบิดามารดา ความรักของบิดามารดาที่มีต่อบุตร ความสามัคคีในครอบครัว ซึ่งสถานการณ์ที่ไม่เหมาะสมนี้ทำให้เด็กเกเรได้ถึงร้อยละ 98 และโคลเดอร์² (Coulter) ได้สรุปลักษณะบ้านของเด็กเกเรว่าเป็นบ้านที่มีสมาชิกเป็นอาชญากรหรือเยาวชนอาชญากร สัมพันธ์ภาพในบ้านไม่ดี เนื่องจาก การเข้มงวด การตำหนิ การทอดทิ้งไม่เอาใจใส่ การอิจฉาริษยา การมีบิดาหรือมารดาเลี้ยง หรือบ้านที่มีบิดาหรือมารดาพิการทางร่างกายหรือจิตใจ และบ้านที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ

นอกจากนี้การศึกษาของ อาร์ อาร์ กริฟฟิธ เดล³ (R.R.Graffith Dale) พบว่า การศึกษาของบิดามารดามีผลต่อการเรียนของเด็ก โดยพบว่าเด็กที่มีปัญหาทาง

¹Sheldon and Elenor Glueck, University Juvenile Delinquency,

: (Harvard University Press, 1950), p.105.

²Charles W.Coulter, "Family Disorganization as a Causal Factors in Delinquency and Crime," Federal Probation. 12(September, 1948) : 13-17.

³R.R.Griffith Dale, Down Stream Failure in the Grammar School, (London : Batledge and Kegan Paul, 1965), p.47.

การเขียนมักมีสาเหตุจากทางบ้าน เด็กที่ประสบความสำเร็จทางการเรียนเป็นเด็กที่
ได้รับการสนับสนุนด้วยความเข้าใจและความรักจากทางบ้าน โดยเฉพาะระยะที่เด็ก
เปลี่ยนชั้นเรียนจากระดับประถมศึกษาเป็นระดับมัธยมศึกษา

บัลดวิน และ ราดเค¹ (Baldwin & Radke) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์
ระหว่างบรรยากาศของบ้านแบบต่าง ๆ กับบุคลิกภาพของเด็ก พบว่าครอบครัวที่บิดา
มารดาวางระเบียบควบคุมพฤติกรรมอย่างเข้มงวด (Authoritarian Control)
มีผลทำให้เด็กกลายเป็นคนเงี้ยวขริ่ม เรียบร้อย อยู่ในโอวาท ไม่ก้าวร้าว ผลการ
ศึกษาของบัลดวินและราดเค (Baldwin & Radke) ก็พบว่า บิดามารดาที่เคร่งครัดใน
ระเบียบวินัย ชอบทะเลาะเขาะแวง ไม่ชอบการแข่งขัน ไม่ชอบไหว้ทอคำติชม และ
ไม่กว้างขวางในหมู่เพื่อน

แซคส์, โยเวิร์ด ลอเรนซ์² (Sacks, Howard Lawrence) แห่งมหาวิทยาลัย
นอร์ทแคโรไลนา ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูและการเปลี่ยนแปลงทางสภาวะ-
ภาพตามพัฒนาการของบุคคล โดยศึกษาถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและเด็ก
แทนในด้านความคาดหวังที่มีต่อเด็ก และปฏิสัมพันธ์ต่อระหว่างเด็กกับบิดามารดา
การเปลี่ยนแปลงในด้านสภาวะทางเศรษฐกิจในครอบครัวของบิดามารดา ผู้ศึกษาได้ทำ
การสัมภาษณ์มารดาเกี่ยวกับวิธีการที่ใช้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และสังเกตพฤติกรรม
ของบิดามารดาที่แสดงต่อบุตรในขาน ซึ่งอยู่ในระดับการศึกษาชั้นมัธยมตอนปลาย และ

¹Baldwin, Radke, Cited in Paul Henry Mussen, and John Janeway
Conger, Child Development and Personality, (New York : Harpet and Brother,
1956), pp.350-354.

²Sacks, Howard Lawrence, "Socialization and Status Changes in the
Development of Self," Dissertation Abstracts. 37(February 1977) : 5389.

ทำการสำรวจความคิดเห็นของเด็กที่มีต่อวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่ได้รับ รวมทั้งทาง
ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนของเด็ก

ผลปรากฏว่า การตกต่ำทางด้านสุขภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีผล
ต่อพัฒนาการด้านบุคลิกภาพของเด็ก เด็กที่อายุน้อยและถูกเลี้ยงดูแบบถูกทอดทิ้งจะ
ยิ่งทำให้มีอิทธิพลต่อพัฒนาการเจริญเติบโตมาก โดยเฉพาะในเด็กเพศชาย และ
การเปลี่ยนแปลงด้านฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวทำให้รูปแบบของการอบรมเลี้ยง
ดูเด็กเปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งความไม่ลงรอยกันในระหว่างบิดามารดากับบุตร บิดา
มารดาไม่ค่อยมีการบังคับควบคุมหรือเข้มงวดกวดขันกับบุตร ทั้งนี้เนื่องจากความขัดแย้ง
กันระหว่างบิดามารดา การเปลี่ยนแปลงในแบบแผนของการอบรมเลี้ยงดูเด็กเนื่องมา
จากความขาดแคลนด้านการเงินของครอบครัว จึงมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านบุคลิกภาพ
ของเด็กวัยรุ่น และวัยที่ย่างเข้าสู่วัยหนุ่มสาว

ค.ศ. 1940 พิตเนอร์และลีวี (Pitner and Levy) วิจัยเกี่ยวกับความ
กังวลของเด็กวัยรุ่นในนิวยอร์ก (New York) โดยใช้ตัวอย่างประชากร 540 คน
ตอบคำถาม 538 ข้อ ได้พบว่าทั้งเด็กชายและเด็กหญิงมีความกังวลมากที่สุดเกี่ยวกับเรื่อง
ครอบครัว สถานการณ์และสภาพทางโรงเรียน รองลงมาเป็นความกังวลเกี่ยวกับ
ความบกพร่องทางร่างกาย ปัญหาเศรษฐกิจ และปัญหาสุขภาพ

เซียร์, แมคคอบี และลีวิน² (Sears, Maccoby and Levin) กลาวไว้ว่า
เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรของตนนั้น มารดาได้รับแบบอย่างและทัศนคติมาจาก

¹R.Pitner and J. Levy "Warrries of School Children," Journal of Genetic Psychology. 6(Juna, 1940) : 67-76.

²Robert R. Sears, Eleanor E.Maccoby and Harry Levin, Patterns of Child Rearing, (New York : Harper and Row Publisher, 1973), pp.465-469.

มารดาของพี่น้องคนหนึ่ง ซึ่งมีอิทธิพลต่อการอบรมเลี้ยงดูบุตรของตนต่อไป มารดาแต่ละคน จึงมีบุคลิกภาพ ทักษะคติ วิธีการปรับตัว ความคาดหวังในอนาคต การวางแผนต่าง ๆ ภายในครอบครัว และการเลี้ยงดูอบรมบุตรแตกต่างกัน เช่น จะมีมารดาที่ให้ความอบอุ่น ความรัก ความเอาใจใส่บุตร มารดาที่วางระเบียบควบคุมพฤติกรรมของบุตรอย่างเข้มงวดกวดขัน และที่ละเลยทอดทิ้ง ไม่เอาใจใส่บุตร มารดาที่มีความสุข มีความพอใจในชีวิตสมรสและครอบครัว และมารดาที่ไม่มีความสุข ไม่มีความพอใจในชีวิตสมรสและครอบครัว เป็นต้น

ไวติงและไชลด์¹ (Whiting and Child) ได้กล่าวถึงวิธีการฝึกให้เด็กพึ่งตนเองของแม่เฒ่าโกวมา (Gowma) ว่าเป็นตัวอย่างของการฝึกที่เข้มงวด แม่เฒ่าโกวมาจะเลี้ยงดูลูกอย่างตามใจเด็กมากเมื่อเด็กยังเล็ก พออายุ 2-3 ปี แม่เฒ่าโกวมาจะเปลี่ยนวิธีการเลี้ยงดูเป็นแบบฝึกอย่างเข้มงวดทันที และในระยะเวลาที่ฝึกแบบเข้มงวดนี้เด็กเกือบจะไม่ได้รับความเอาใจใส่จากแม่เลย และแม่จะปฏิเสธการขอความช่วยเหลือของเด็กในระยะนี้ จะทำให้เกิดความคับข้องใจอย่างรุนแรงที่สุด

แม็กแคนเลส² (Mc Candless) ได้เสนอแนวทางที่ควรฝึกการเรียนรู้ที่จะพึ่งตนเองของเด็ก โดยถือแนวปฏิบัติ 5 ประการ ดังนี้

1. ควรลดรางวัลแบบที่คอยให้เด็กในสมัยเมื่อยังเป็นเด็กเล็กในหน่วยดง
2. ควรลดการแสดงความรักด้วยการโอบกอดเด็กฟังหาไทม์ออก
3. พ่อแม่ต้องเปลี่ยนวิธีการให้รางวัลเมื่อเด็กฟังหาไปเป็นการให้รางวัล

¹J.W.M. Whiting and T.T.Child, Child Training and Personality A Cross Cultural Study, (New Haven : Yale University Press, 1962), pp.94-95.

²Boyd R. Mc Candless, Children and Adolescents, (New York : Holt, Rinehart and Winston, 1963), pp.326-329.

เมื่อเด็กแสดงการพึ่งตนเองได้ แต่ในขณะที่เด็กก็ต้องสนองความต้องการพึ่งพาของ
เด็กบ้าง อย่างค่อยเป็นค่อยไป ไม่ตีกรวมเสียโดยสิ้นเชิง

4. ฝึกให้รู้จักคบเพื่อนและชี้ให้เห็นคุณค่าของงานที่มีเพื่อน

5. เมื่อเด็กมีพัฒนาการทางร่างกายเพิ่มขึ้น พ่อแม่ต้องฝึกฝนและเปิดโอกาส
ให้เด็กได้รู้จักเรียนรู้ที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จด้วยตัวของตัวเอง ชี้ให้เห็นความ
ไม่สะดวกและความไม่แน่นอนในการคอยหวังพึ่งผู้อื่น

ดร. ฮิวท ฟิลิป¹ (Dr. Hugu Philip) แห่งสถาบันการศึกษาเรื่องเด็กใน
กรุงเทพมหานคร ได้เปิดเผยข้อเท็จจริงที่น่าสนใจเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กใน
ชนบทของประเทศไทยว่า โดยทั่ว ๆ ไปแล้ว แม่ไทยมีการยอมรับเด็กในการเลี้ยงดู
มาก เช่นในเรื่องของการฝึกหัดการขับถ่ายจะเริ่มฝึกหัดช้า ในทางตรงกันข้ามการฝึก
หัดเรื่องหย่านม แม่วางจะทำช้าแต่ก็มีแนวโน้มนว่าจะทำอย่างรุนแรง ผู้วิจัยได้กล่าวไว้
ว่าการฝึกหัดเรื่องความรับผิดชอบทางสังคมได้รับค่านิยมสูงมากในเรื่องนี้ แม่จะไม่
ยอมรับความต้องการของเด็กและจะลงโทษอย่างรุนแรงในเรื่องที่เด็กทำผิดไปจาก
กฎเกณฑ์ ระเบียบหรือแบบแผนที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบทางสังคม ดร. ฟิลิป ชี้แจงว่า
ผลของการอบรมเลี้ยงดูในแนวนี้ทำให้เกิดความไม่เป็นตัวของตัวเอง (Dependency)
ในเรื่องของความรับผิดชอบทางสังคมของคนในชนบท เขายังชี้ให้เห็นอีกว่า โดยทั่ว ๆ
ไป มีความแตกต่างกันน้อยมากระหว่างการอบรมเลี้ยงดูเด็กหญิงกับเด็กชาย ยกเว้นแต่
เด็กหญิงจะค้ำหวังให้มีความรับผิดชอบสูงกว่าเด็กชายเพียงแต่อายุยังน้อยกว่า

ปีเตอร์สัน² (Peterson) ศึกษาเกี่ยวกับการควบคุมลงโทษของพ่อแม่เด็กว่า

¹Hugu Philp, "Social Factors Effecting Child Development in Villages
in Thailand" (Unpublished Paper, 1963).

²D.R.Peterson, "Behavior Problem of Middle Childhood," Journal of
Consulting Psychology. 25(1961) : 205-209.

จะมีผลต่อพัฒนาการบุคลิกภาพของเด็กอย่างไร เขาพบว่าทัศนคติของพ่อแม่ที่เข้มงวด เย็นชา และถาวรราว จะส่งผล ต่อพัฒนาการตามบุคลิกภาพ กล่าวคือ เด็กในระดับ อนุบาล จะหนีออกจากความเป็นจริง (autism)

✓ เอเยอร์¹ (Ayer) และเบิร์นเรูเตอร์ (Bernreuter) ได้ศึกษาบุคลิกภาพ ของเด็กอ่อนเนื่องมาจากวิธีที่ ได้รับจากพ่อแม่ต่าง ๆ กัน พบว่าเด็กที่ได้รับ การลงโทษ โดยการเขี่ยนตี จะมีลักษณะบุคลิกภาพต่างจากความเป็นจริง มองสิ่งมีชีวิตในด้านความ รักและความพอใจได้อย่างผิดปกติ และปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ยาก ส่วนเด็กที่ พ่อแม่ยอมให้อิสระในการใช้ความคิดและตัดสินใจด้วยตนเองนั้นจะสามารถเผชิญความ จริงได้ดีกว่า และพึงพอใจน้อยกว่า

✓ วัตสัน² (Watson) ได้ศึกษาทัศนคติการใช้วินัยของพ่อแม่กับบุคลิกภาพของ เด็ก ผลปรากฏว่า เด็กที่ได้รับอิสระจากพ่อแม่จะมีความกิริยาเริ่มมากกว่าเด็กที่พ่อแม่ ควบคุม ซึ่งเด็กพวกหลังนี้มีพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่า

ดิงก์เมเยอร์³ (Dinkmeyer) ได้ศึกษาและพบว่าเด็กเล็กจะมีพฤติกรรมพึ่ง พามาก เพราะเด็กต้องการความช่วยเหลือจากพ่อแม่หรือพี่เลี้ยง เพื่อสนองความ

¹M.E.Ayer & Bernreuter, "A Study of the Relationship Between Disci-
pline and Personality Traits in Little Children," Journal of Genetic
Psychology 50(1937) : 163-170.

²G.Watson, "Some Personality Differences in Children Related to
Strict or Permissive Parental Discipline," Journal of Psychology
44(1957) : 227-249.

³Don C.Dinkmeyer, Child Development : The Emerging Self. (Englewood
Cliffs, N.J.Prentic-Hall, 1965), p.146.

ต้องการพื้นฐาน ทั้งทางด้านร่างกายและอารมณ์ เช่น ความรัก ความมั่นคง ความปลอดภัย เขาเชื่อว่าพฤติกรรมที่งมงายและสิ่งก่นอื่น จะมีพิภพข้ามเป็นการพึ่งตนเองได้หรือไม่ มีระยะสำคัญ 2 ระยะ คือ ระยะแรกเป็นวัยทารก เด็กต้องพึ่งพาคนอื่นมาก โดยการแสดงความต้องการให้แม่หรือคนเลี้ยงหันมาเอาใจได้ตน ระยะที่ 2 เป็นช่วงที่เด็กมีพฤติกรรมพึ่งตนเอง ซึ่งเริ่มเมื่อตอนมีอายุ 2-3 ปี ในระยะนี้เด็กจะดิ้นรนเพื่อหนีจากความควบคุมของแม่และพี่เลี้ยง และเรียนรู้ถึงการพึ่งตนเองในทาง กวีทฤษฎีธรรมยอมรับ ดังนั้นในช่วงอายุ 2-3 ปี จึงเป็นระยะที่มีความสำคัญในการที่จะฝึกให้เด็กมีการเปลี่ยนแปลงจากพฤติกรรมพึ่งพาเป็นการพึ่งตนเองมากขึ้น

การวิจัยในประเทศไทย

นางสาวสุรินทร์ สุทธิธาทิพย์¹ ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของมารดาเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตรเด็ก ระหว่างมารดาของเด็กปกติและมารดาของเด็กปัญญาอ่อน ผลการวิจัยพบวามารดาของเด็กปกติมีทัศนคติต่อการเป็นผู้นำในงานบ้านของมารดามากกว่ามารดาเด็กปัญญาอ่อน มารดาเด็กปัญญาอ่อนแสดงการละเลยทอดทิ้งหน้าที่แม่บ้านมากกว่า

ด้านการเลี้ยงดูบุตรเด็กโดยวิธีการปกครองแบบประชาธิปไตย มารดาทั้งสองกลุ่มแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ อายุและระดับการศึกษาของมารดา ไม่ทำให้มารดามีทัศนคติด้านการละเลยทอดทิ้งหน้าที่แม่บ้าน และด้านการเลี้ยงดูเด็กแบบประชาธิปไตยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

---

¹สุรินทร์ สุทธิธาทิพย์ "การศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของมารดาเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตรเด็ก ระหว่างมารดาเด็กปกติและมารดาเด็กปัญญาอ่อน" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510) หน้า 14,

พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุคัย และนิรมล ชยุตสาห์กิจ ได้ทำการวิจัยเรื่อง อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมต่อพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กวัยก่อนเข้าโรงเรียนโดยใช้แบบวิเคราะห์ตามแบบทดสอบของเดนเวอร์ และวิเคราะห์ตามจำนวนขอทดสอบที่ทำซ้ำ ผลปรากฏดังนี้

1. เด็กที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีเป็นเวลา 2 ปีการศึกษา ทั้งที่มาจากครอบครัวฐานะ เศรษฐกิจปานกลางและฐานะ เศรษฐกิจต่ำ พัฒนาการทางสติปัญญาจะสูงกว่าเด็กที่ไม่ได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี 2 ปีการศึกษา
2. เด็กที่มาจากครอบครัวฐานะ เศรษฐกิจปานกลางกับเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะ เศรษฐกิจต่ำที่ได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี 2 ปีการศึกษา พัฒนาการทางสติปัญญาจะไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
3. เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะ เศรษฐกิจต่ำที่ได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี 2 ปีการศึกษา พัฒนาการทางสติปัญญาจะสูงกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำที่ไม่ได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี 2 ปีการศึกษา
4. เด็กที่มีอายุระหว่าง 18-30 เดือน กับเด็กที่มีอายุระหว่าง 31-42 เดือน เมื่อได้รับสิ่งแวดล้อมที่ดี 2 ปีการศึกษา พัฒนาการทางสติปัญญาจะเพิ่มขึ้นแตกต่างกัน

---

¹ พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุคัย และนิรมล ชยุตสาห์กิจ, "อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมต่อพัฒนาการสติปัญญาของเด็กวัยก่อนเข้าโรงเรียน" รายงานการวิจัย แผนกจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 1 กรกฎาคม 2517 - 31 มีนาคม 2519.

วิเคราะห์ตามจำนวนข้อสอบ (Items) ที่ทำได้ แต่เมื่อวิเคราะห์ตามคะแนนแบบทดสอบคะแนนเวกอร์ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

แพทยหญิงคุณหญิงสุภา มาลากุล ณ อยุธยา¹ ได้ศึกษาวิจัยอบรมเลี้ยงดูของแม่ไทย จำนวน 10 คน ปรากฏผลความเห็นส่วนมากคิดว่าเด็กหญิงอายุ 3 ขวบ ควรรับประทานอาหารและทำความสะอาดร่างกายของตนเองได้ดีกว่าเด็กชายในอายุระดับเดียวกัน แม่ทั้งหมดมีความเห็นพ้องกันว่าเด็กควรจะสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองตั้งแต่อายุยังน้อย แม่มีความคิดเห็นว่าเป็นครั้งแรกที่เด็กควรทำได้คือการแต่งตัวเอง พฤติกรรมของเด็กที่แม่เห็นว่าเลวร้ายที่สุด คือการก้าวร้าวต่อคนแปลกหน้าและผู้สูงอายุกว่า แม่ยังชอบให้ลูกของตนควบคุมอารมณ์และไม่แสดงอารมณ์ออกมา อย่างไรก็ตาม แม่คาดหวังให้เด็กแสดงความสามารถไว้เพื่อป้องกันตนเอง และรู้สึกความก้าวร้าวมีความจำเป็นสำหรับการประสบความสำเร็จในชีวิต

ละม้ายมาภักดิ์ คีร์ทซ์ตัน และคณะ² ได้ศึกษาอิทธิพลของสังคมต่อพัฒนาการของเด็ก ที่ตำบลนาป่า อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ได้พบว่าในวัฒนธรรมไทยโดยทั่วไป ค่านิยมในการพึ่งตนเองอยู่ในระดับต่ำ เมื่อเทียบกับวัฒนธรรมที่มีความก้าวหน้าและเสรีประชาธิปไตยสูงเช่นอเมริกา ซึ่งมีค่านิยมในการพึ่งตนเองสูง จึงมีผลทำให้เด็กอเมริกัน

¹คุณหญิงสุภา มาลากุล ณ อยุธยา, "การศึกษาขั้นตอนเรื่องการเลี้ยงดูเด็กอายุ 1-5 ขวบในวัฒนธรรมไทย." วารสารสมาคมจิตแพทย์. พระนคร : 2510, 3(กุมภาพันธ์ 2521) หน้า 10.

²ละม้ายมาภักดิ์ คีร์ทซ์ตัน และคณะ, "อิทธิพลของสังคมต่อพัฒนาการของเด็กที่ตำบลนาป่า อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี," รายงานการวิจัยฉบับที่ 9 (สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก), กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬารัฐสภา, 2510 หน้า 110-111.

ส่วนใหญ่มีความกล้าที่แสดงตน กล้าเผชิญอุปสรรค ตลอดจนมีความต้องการผลสัมฤทธิ์สูง แม่ไทยส่วนใหญ่จะเห็นในสิ่งที่เป็ประโยชน์ต่อพ่อแม่มากกว่าที่จะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อเด็ก ถ้าหากแม่ไทยมองเห็นคุณค่าของความเป็อิสระมากขึ้น และเปิดโอกาสให้เด็กช่วยตนเองได้อย่างสมบูรณ์แล้ว ก็เป็ที่คาดหวังได้ว่าเด็กจะมีพัฒนาบุคลิกภาพที่มีความกล้าเสี่ยง กล้าเผชิญ และกล้าแสดงตัวมากขึ้น

ศรีสวาสดี ชลวิสุตย์¹ ได้ศึกษาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของครอบครัวระดับกลาง โดยศึกษาแม่จากครอบครัวระดับกลางก่อนข้างสูง 6 คน และระดับกลางก่อนข้างต่ำอีก 24 คน ผลปรากฏว่าเกี่ยวกับความรับผิดชอบภายในบ้าน พ่อมีหน้าที่หาเงินเลี้ยงครอบครัว เอาใจใส่ดูแลเรื่องการศึกษาของเด็ก และเป็นเพื่อนเด็กไปในที่ต่าง ๆ แม่ส่วนใหญ่ทำงานบ้าน มีบางเป็ส่วนน้อยที่ทำงานนอกบ้าน เกี่ยวกับการฝึกอบรมและเลี้ยงดูเด็ก โดยทั่วไป แม่จากครอบครัวระดับกลางมีความอ่อนโยนเพื่อแม่กรุณา เป็นมิตร และแสดงความรักต่อเด็กสูง การลงโทษกระทำไม่รุนแรงนัก

เขาวนา ยุทธิสุริยพันธ์² ได้ศึกษาพบว่า นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีบรรยากาศแบบเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็น ไม่เคร่งครัดในระเบียบมากนัก

¹ศรีสวาสดี ชลวิสุตย์, "การอบรมเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมระดับกลางในจังหวัดพระนครและธนบุรี" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒราชบัณฑิตยสถาน, 2513), หน้า 174.

²เขาวนา ยุทธิสุริยพันธ์, "การศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนในระดับชั้นประถมและมัธยมระหว่างโรงเรียนสาธิตและโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรปกติ" (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2514) หน้า 12-15.

(โรงเรียนสาธิต) มีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนในโรงเรียนที่มีบรรยากาศการเรียนการสอนที่มีแบบแผนเคร่งครัด (โรงเรียนที่ใช้หลักสูตรปกติ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในปี 2510 พิศมัย วิบูลย์สวัสดิ์¹ ทำการวิจัยเปรียบเทียบเกี่ยวกับเรื่องความสัมพันธ์ในครอบครัวตามทัศนคติของเด็กที่กระทำผิดและไม่กระทำผิดกฎหมาย ซึ่งมีระดับฐานะเศรษฐกิจและสังคมชั้นกลางระดับต่ำ และชั้นต่ำ ผลของการวิจัยพบว่าเด็กที่กระทำผิดมีจำนวนน้อยกว่าเด็กไม่กระทำผิด รู้สึกว่าตนได้รับความรักจากมารดาเท่าเทียมกับพี่น้อง บิดาสงสารใจเด็กที่กระทำผิดน้อยกว่าเด็กที่ไม่กระทำผิด เด็กที่กระทำผิดส่วนใหญ่รู้สึกว่ามารดารักตนมากกว่าบิดา ส่วนเด็กที่ไม่กระทำผิดจะรู้สึกว่าบิดามารดารักตนอย่างไรก็ดี ทั้งเด็กที่กระทำผิดและไม่กระทำผิดจะสนิทกับมารดามากกว่าบิดา บรรยากาศในครอบครัวของเด็กที่กระทำผิดจะเครียดมากกว่า และบิดามารดาจะขัดแย้ง ทะเลาะวิวาทกันบ่อย และเด็กเองก็ขาดความสัมพันธ์อันดีกับพี่ ๆ มีการทะเลาะกันบ่อยกว่าเด็กที่ไม่กระทำผิด แต่ในทางตรงข้ามเด็กทั้งสองกลุ่มกลับมีความสัมพันธ์อันดีกับน้อง เกี่ยวกับกฎและระเบียบวินัยในบ้าน ผลปรากฏว่าบิดามารดาของเด็กที่กระทำผิด ไม่เข้มงวดเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ในบ้าน แต่ตากระทำผิดจะถูกลงโทษอย่างรุนแรงและบ่อยกว่าเด็กที่ไม่กระทำผิด ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและเด็ก เด็กที่กระทำผิดมีส่วนในการแสดงความคิดเห็นและทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครอบครัวน้อยกว่าบิดามารดาของเด็กประเภทนี้มีเวลาพูดคุยกับเด็กบ่อย ให้สิทธิเด็กน้อย ส่วนเด็กที่ไม่กระทำผิดจะมีเวลาพูดคุยกับบิดามารดามากกว่า และบิดามารดาเด็กที่ไม่กระทำผิดจะให้สิทธิเด็กมากกว่า

¹ พิศมัย วิบูลย์สวัสดิ์, "การศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ในครอบครัวตามทัศนคติของเด็กที่กระทำผิดและเด็กที่ไม่กระทำผิดกฎหมาย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510), หน้า 107.

รัชนี กิติพรชัย¹ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูบุตรในด้านความเข้มงวด การลงโทษ กับความคิดสร้างสรรค์ของบุตร ประชากรที่ศึกษาคือนักเรียนประถมปีที่ 7 จำนวน 87 คน ทั้งฝ่ายและหญิงจากโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา และโรงเรียนสาธิต ในนครหลวงกรุงเทพมหานคร ประเภท 1 โรงเรียน และบิดามารดา ของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู 80 ข้อ และแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของวอลเลซ และ โคแกน (Wallach & Kogan) ผลการวิจัยพบว่า

1. การอบรมเลี้ยงดูบุตรของบิดา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการอบรมเลี้ยงดูของมารดา
2. การอบรมเลี้ยงดูด้านความเข้มงวดของบิดาและมารดาไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์ของบุตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05
3. เมื่อควบคุมตัวแปรทางด้านความเข้มงวด และระดับการศึกษาในกรณีที่การอบรมเลี้ยงดูด้านการลงโทษทั้งของบิดาและมารดา ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์ของบุตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. เมื่อควบคุมตัวแปรทางด้านการอบรมเลี้ยงดู ทั้งด้านความเข้มงวดและการลงโทษในกรณีที่ ระดับการศึกษาของทั้งบิดาและมารดา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดสร้างสรรค์ของบุตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มตัวอย่างบุตรที่บิดามารดามีการศึกษาสูง และกลาง มีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่บิดามารดามีการศึกษาต่ำ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ รัชนี กิติพรชัย, "ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูในด้านความเข้มงวด การลงโทษ กับความคิดสร้างสรรค์ของบุตร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาจิตวิทยา แผนกวิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515), หน้า 47.

ผลการศึกษานี้เปรียบเทียบการอบรมเลี้ยงดูและความคิดสร้างสรรค์ พบว่า

1. มารดาเข้มงวดและใช้การลงโทษในการขังขังการที่ตนเองของบุตรมากกว่าบิดา
2. ทั้งบิดาและมารดาที่มีการศึกษาสูงและปานกลาง อบรมเลี้ยงดูบุตรเข้มงวด และใช้การลงโทษในการขังขังการที่ตนเองของบุตรน้อยกว่าบิดามารดาที่มีการศึกษาต่ำ บิดามารดาที่มีการศึกษาสูงและปานกลาง การอบรมเลี้ยงดูบุตรด้วยความเข้มงวดและการลงโทษไม่แตกต่างกัน
3. ทั้งบิดาและมารดาอบรมเลี้ยงดูบุตรชายและหญิงไม่แตกต่างกัน
4. เด็กชายและเด็กหญิงมีความคิดสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน

ชูจิต พิทักษ์ผล¹ ทำการวิจัยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของครอบครัวระดับต่ำในจังหวัดธนบุรี ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์แม่ครอบครัวระดับต่ำจำนวน 30 คน พบว่าแม่ครอบครัวระดับต่ำให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กตามประสบการณ์ที่เคยได้รับการอบรมเลี้ยงดูมา พวกเขาจะช่วยเลี้ยงดูเด็กเฉพาะเมื่ออยู่ในวัยทารกเท่านั้น สำหรับแม่ถึงแม้ว่าจะรักลูก แต่การลงโทษหนักและขมขู่เด็กให้เชื่อฟังตน

นอกจากการวิจัยดังกล่าว ยังมีการวิจัยของ วิจิตร เกตซ์¹ ซึ่งได้ศึกษาถึง

¹ชูจิต พิทักษ์ผล, "การอบรมเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวระดับต่ำ ในจังหวัดพระนครธนบุรี" (วิทยานิพนธ์ปริวรรตตามฉบับชาติ วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2505).

²วิจิตร เกตซ์, "การศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่กับความคิดสร้างสรรค์ ความเป็นผู้นำ และความวิตกกังวลของนักเรียนชั้น ม.ศ. 3 ในจังหวัดสุโขทัย" (วิทยานิพนธ์ วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2515), หน้า 90.

ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดากับความคิดสร้างสรรค์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้น ม.ศ. ๑ จังหวัดสุโขทัย จำนวน 276 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการให้นักเรียนทำแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของวอลแลชลีย์และ โคนแกน (Wallach & Kogan) 4 ฉบับ กึ่งประโยชน์ของสิ่งของที่จะใช้ในกรณีต่าง ๆ ได้อย่างไรบ้าง (Alternate Use) ความเหมือน (Similarities) ความหมายของภาพ (Pattern Meaning) ความหมายของเส้น (Line Meaning) และทำแบบสอบถาม การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก แบบตงโโขบ และแบบเรีขกรองเอาจากเด็ก พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักในลักษณะของการให้รางวัล ให้ความเป็นมิตร การให้ความใกล้ชิด ความอบอุ่น ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีแนวโน้มว่าความคิดสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรัก

ประเชิญ บัวเยี่ยม¹ ได้ทำการวิจัยเรื่องระดับความสามารถในการศึกษาและการปรับตัวเข้าสังคมของเด็กชายบ้านมหาเมฆ ซึ่งเป็นสถานสงเคราะห์ของกรมประชาสงเคราะห์ จำนวน 110 ราย ผลปรากฏว่า เด็กมีระดับความสามารถในการศึกษาและปรับตัวเข้าสังคมดีพอ ๆ กับเด็กทั่วไปที่อยู่นอกสถานสงเคราะห์

ศูนย์วิจัยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ประเชิญ บัวเยี่ยม, "ระดับความสามารถในการศึกษาและปรับตัวเข้าสังคมของเด็กในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านมหาเมฆ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาด้านการศึกษาสงเคราะห์คำสาตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2517), หน้า 107.